

అఫిసు నుండి ఇంటికి చేరి కుబ్రంగా న్నానపానాదులు కానిస్తే కాని నోరు వెప్పుడు ప్రభురాం ఈలోగా కుక్కల్లా ఎల్లలెంత కాట్టాడుకున్నా పెళ్లాం ఎన్ని ప్రశ్నలడిగి వేదిస్తున్నా సరే ఏదీ వట్టినట్టు ఉదాసినం వహిస్తాడు

అసలు సమాధానం యివ్వాలంటే పరమ చిరాకు తనకి ఒంటి మీద నీళ్లు నోట్లో కాఫీ పడితేకాని అతని ఒంటికి స్పృహ రాదు

కాని ఆ రోజు మాత్రం ప్రభురాం దిన చర్యకి ఎరుద్దంగా జరిగింది అఫిసు నుండి యింటి గడప త్రోళ్ళటంతో భార్యనుకు క్రమరాంబ వేసిన ప్రశ్నకి ఒక్కసారి త్రుళ్లిపడ్డాడు

అమె అడిగిన ప్రశ్న ఏమంది? పుట్టింటికి

పెళ్లాంని బృహత్ పథకం వేస్తూంది

బార్య పుట్టింటికి వెళ్తే తన పాట్లు బ్రహ్మ దేముడికెరుక!

హోటల్ తిండి తింటూ రుచికరమైన వంటలకి వాచిపోవాల్సిన రోజు రావటమే కాక ఒంట్లో నలతలు రేగుతాయి

లేస్తూనే బార్య అందించే కమ్మటి బెడ్ కాఫీ కరువై పోతుంది

ప్రస్తుతం చదువులో ముందంజ వేస్తున్న ఎల్లలు అధిక స్వేచ్ఛ లబించి క్రమ శిక్షణ మరచిపోతారు

వీటన్నిటి వల్ల తనెంత వ్యయప్రయాసలకి లోను కావలసవస్తుంది

పెళ్లాం ముగ్గురు ఎల్లలని హైదరాబాద్ పంపాలంటే రైలు ఛార్జీలు దారి ఖర్చులు నిమిత్తం ఎలా లేదన్నా అయిదొందలు అయిపోవటం భాయం

అంతే కాక మరదలు మాణిక్యానికి ఓ చీరైనా పంపించకపోతే తన పరువు పోతుంది కక్కర్రివాడని ఆడిపోస్తారంతా!

ఇన్ని ఆలోచించిన మీదట క్రమరాంబ పుట్టింటికి వెళ్లటం తను కష్టాలు పాలు కావటంగా జావించాడు ప్రభురాం

బర్త మౌనం పరించలేక అతనికి వినిపించిందో లేదోనని ఈసారి గట్టిగా అడిగింది ఏమందో యి! మికసలు ఏమైనా ఈ యిల్లాల్ని మాటలు

లోగుట్టు

కె.కె. రఘునందన్

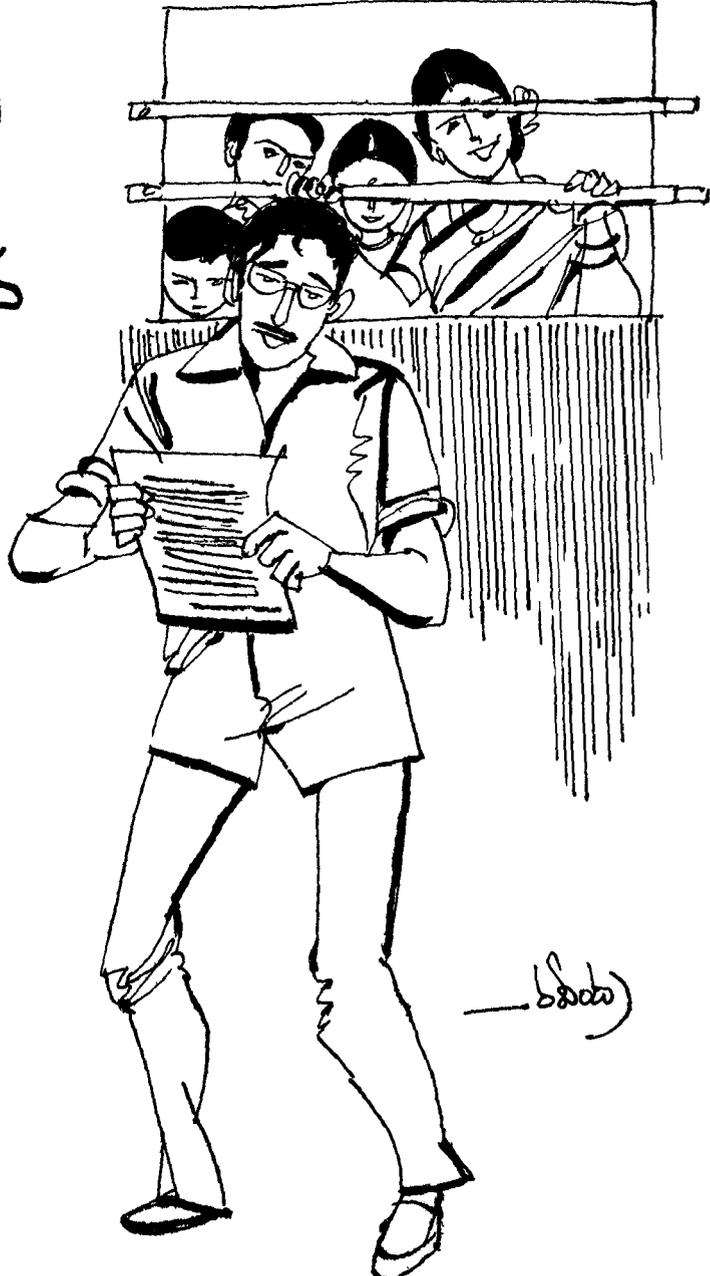
పెళ్లాను చాలా కాలమైంది మా వాళ్లందరినీ చూసా పెళ్లయినాక అసలు పుట్టింటి మొహమే చూడలేదు పాపం నాన్న అమ్మ నిన్న రాత్రంతా కళ్లలో నీళ్లున్నాడు పెళ్లి కాంత కాలం నేను మా నాన్నకి కిక్కిలు ప్రకాశం కొట్టించి పేపరు మార్నాడి కొట్టించి తెచ్చిచ్చేదాన్ని అమ్మకి వంటలో సాయపడేదాన్ని! వెళ్లితీకి హొం పర్కులో సాయం చేసేదాన్ని వాళ్లంతా యిప్పుడెలా వున్నారో అప్పుడే సంవత్సరం అయింది చూసా ఏమంది ఎలాగైనా వెళ్లానండీ!

అమె అడిగిన దానికి ఏమని జవాబు చెప్పాలో తెలిక చాలాసేపు కొట్టుమిట్టాడాడు ప్రభురాంకి యిష్టం లేని ప్రశ్న ఎవరైనా వస్తే ఒక పట్టాన సమాధానం యివ్వడు సరి కదా అతని గుండెంతా అలజరి రేగుతుంది ముఖం చెమట పట్టిస్తుంది జరగలాని ఫెారం ఏదో జరుగుతున్నట్టుగా మనిషి విపరీతంగా తల్లడిల్లిపోతాడు

అప్పుడు కూడా సరిగ్గా అలాగే అయిపోయాడు ప్రభురాం లోగడ చాలాసార్లు మామగారి పిలుపు మేర ప్రతి పండక్కి వెళ్లి వస్తుండటం వాళ్లు యిచ్చేసిన కానుకల్ని మోసుకొస్తుండటం జరుగుతోంది

అయితే ఏదాది క్రితం నుండి పండుగలకి పట్టాలకి వెళ్లడాన్ని పూర్ణబిందువు పెట్టేసాడు అప్పుడప్పుడు మామగారు కూతుర్ని పంపమని కతధా చెప్పినా తనేదో సర్కి చెప్పి పంపేసే వాడు తప్ప భమరాంబని మాత్రం పంపేవాడు కాదు

కాని ఇప్పుడేమో క్రమరాంబ యిట్లా పుట్టింటికి

— రఘునందన్

వినిపిస్తూన్నాయా లేక మి ఆఫీసులో ఏ అమ్మాయి గురించైనా అందంగా కలలు కంటున్నారా? లేకపోతే ఏంటండీ? నేను పుట్టింటికి వెళ్లి మా వాళ్లని చూస రావాలని వుందని చెప్పినిల్లు కట్టుకుని చెబుతున్నా మీరేదో పరద్యానంగా వున్నారు చెప్పండి వెళ్లమంటారా వద్దంటారా!

వచ్చు తక్కువ చెప్పేసాడు ప్రభురాం!
అంత నిమ్మరక్కగా వెంటనే మొహం మీద చెప్పేస్తాడని ఊహించని భ్రమరాంబ గుడ్డు అప్పగించి చూస్తూందిపోయింది

భర్తని తను ఖరీదైన కొరికలేవీ కొరలేదే!
చాలా చిన్న కొరికి?

పుట్టింటికి వెళ్లాలనుందని అదే చెప్పింది కాని దానికి జవాబుగా వద్దంటారా!

ఏమండీ? ఎందుకు వద్దన్నారో చెప్పండి!
భ్రమరాంబ అసలే పిన మనిషి తనకి కావలసిన సమాధానం రాబట్టుకోవటం తన పని అయ్యేదాకా ఢీవించుకు కూర్చోవటం అమెకి తెలుసు

నిజానికి ప్రభురాం అలవాటు ప్రకారం స్నానం పానం అయితేగాని ఏదీ వట్టించుకోదు కానీ భ్రమరాంబ పుట్టింటికి వెళ్తానని అడగటంతోటే అతని అలవాటు మారింది

ఎందుకా? నాకు వండి పెట్టే దిక్కుండదు?
అన్నాడు కోపంగా

ఘోటల్లో తినండి ఏసురుగా అంది

ఘోటల్ తిండి నా ఒంటికి వడదు పైగా లేనిపోని జబ్బులు అంటుతాయి అయినా యిప్పుడు ఎల్లలు వుద్దిలోకి వస్తున్నారూ నాకే చూడ ముచ్చటగా వుంది వాళ్లు నీతో వస్తే చదువు సంధ్యలుండవు అడ్డుపుల్ల వేసాడు

పోనీ ఎల్లల్ని మి దగ్గరుంచుకోండి నే వెళ్తాను నిశ్చయంగా అంది

వాళ్లకి స్నాన పానాలు ఎవరు చూస్తారనుకున్నావు! అయినా ఇప్పుడంత అధ్వాంతరంగా పుట్టింటి మీద ఎందుకింత ద్వాస పుట్టింది? నిమ్మరక్కా అడిగారు ప్రభురాం

ఎన్నిసార్లు చెప్పాలి మా వాళ్లందరి చూడాలనుందని మీకిష్టం లేదని చెప్పేమొచ్చుగా ఎందుకిన్ని అడ్డు మాటలు చెప్పతారు ఏదే ధోరణిలో అంది భ్రమరాంబ

నువ్వేదిస్తే నేను కరిగిపోతా ననుకున్నావా! ఇదిగో చెబుతున్నాను నువ్వు వెళ్లడాన్ని వీల్చాడు అని చెప్పేసిన వడివడిగా గదిలోకి వెళ్లి బట్టలు విడిచి లుంగి కట్టుకుని పెరట్లోకి వెళ్లి స్నానం చేసాడు

కాఫీ కోసం పెళ్లాలని కోయబోయి వంటింట్లోకి వెళ్లి కాఫీ కలపాలనే ప్రయత్నంలో చేయి కాల్చుకున్నాడు

భ్రమరాంబ అ ఛాయలకే రాలేదు ఎంతైనా ఆదానికి అలుక సహజం

అ అలుకే వారిద్దరి ప్రక్కల్ని కూడా చేరు చేయించింది

రెండు మూడు రోజుల్లో తనని భర్త కనికరించి కోరిక తీరుస్తాడని ఎదురు చూసిన భ్రమరాంబకి

'పేద' పెన్సిద్ది

అలనాడు
హర్షవర్షనుడు
పేదలకు అన్నదానాలు చేశాడు
అశోకుడు
అట్టుడుగు వారికోసం
బావులు తవ్వించాడు చెట్టు నాటించాడు
కుంభనీ వారు
ఘోళ్ళరీలు స్థాపించి
కూలీ నాటని బ్రతికించారు
ఇందిరమ్మ
బ్యాంకు ఋణాలిచ్చి
దరిద్రాన్ని ఓకాపు కాచింది!
చరిత్రలో పేదల పేరు
చెప్పుకోకుండా
మన గల్గిన మొసగా డెవ్వుడు?
పేద పెన్సిద్ది లేకుండా -
ప్రభుత్వ పరమపద
సోపానాన్ని అధిరోపించి
పదవి సన్నిధి పొందిన నాయకు డెవ్వుడు?
మానవ పరిణాపలో
పేద పదం లేకుండా
పేదతనాని కి మోక్షం
ప్రసాదించే -
ఏకాదశ దైవం -
కలికాలంలో
అవతరించే రోజెన్నడో!?

- సాలగ్రామ్

తోగుట్టులు

నైరాళ్ళం చీకటిలా వ్యాపించింది
భర్తతో మాట్లాడాలంటేనే అమెకి కిట్టడంలేదు
ప్రభురాం కూడా కాఫీ కలుపుకోవటం స్వయంగా వడ్డించుకొని తినటం చేస్తున్నాడు
ఎల్లలకి వీరిద్దరి ధోరణి విచిత్రంగా తోచింది
ఎవరికి వారికే కారణం ఏమిటని ప్రశ్నలతో వేధించి సతాయించసాగారు వారికి బదులివ్వటాన్ని వారిద్దరి తల వ్రాణం తోకకి వచ్చేది
అప్పుడప్పుడు భ్రమరాంబ ప్రభురాల చూపులు ఢీకేసేవి అందులో పంతం పట్టుదల కనిపించేవి
ఈ కోరిక తీర్చటాన్ని మికింత అహంకారమా అన్నట్టు చూసేది భ్రమరాంబ
భర్త వెళ్లడంటే ఊరుకోకుండా నీకింత పట్టుదలా మనం మెలి వేసి అనుకునేవారు ప్రభురాం
వారిరువురి నడుమ మౌనం తన ఇష్ట రాజ్యంగా పరిపాలించసాగింది
ఇలా పది రోజులు గడిచాయి

ఒక రోజు ఆఫీసులో పని ఒత్తిడి ఎక్కువై ఆరింటిదాకా ఉండిపోయాడు ప్రభురాం
సాయంత్రం పోస్టులో ఒక ఉత్తరం వచ్చింది ప్రభురాంకి
చదవసాగేడు
బాబూ!
అల్లుడూ ఆశీర్వదించి వ్రాయునది ఉభయకుశలో పరి ముఖ్యంగా వ్రాయునదేమంటే అమ్మాయిని చూస చాలా కాలమైంది గతంలో నేను స్వయంగా నిన్ను అమ్మాయిని పంపమని ఆడిగినా నువ్వు చూద్దాం అని ఊరుకున్నావు పోనీ భ్రమరాంబ ఆడిగినా సరే కాదని కొట్టి పారేసావుట అదే వ్రాసింది ఒకసారి పంపస్తే ఏం పోయింది? నాకేమో వృద్ధాప్యం మీదబట్టం వల్ల కూతుర్ని మాటి మాటికి చూడాలని వుంటుంది పోనీలే అమ్మాయిని పంపస్తే నీకు యిబ్బంది అని నేను గ్రహించాను అందుకే ఒకటి నిర్ణయించుకున్నాను నేను మి అత్తగారు, మరదలు మాణిక్యం మి పెద్ద వదినగారు చిన్న వదినగారు కూడా వాళ్ల ఎల్లలతో సహా వద్దామని నెల్లాళ్ళుండామని అనుకుంటున్నాం వాళ్లిద్దరూ భ్రమరాంబని చూడాలనే వారం క్రితం వచ్చారు అందుకే భ్రమరాంబని పంపస్తావనుకున్నాను కానీ నువ్వు పంపించేలా లేవని భ్రమరాంబ ఉత్తరం రాస్తే నేనీ నిర్ణయానికి వచ్చాను మేమందరం కలిసి రేపు వచ్చే నెల వదవ తారీఖున బయలుదేరి వస్తున్నాం వీలైతే స్వేచ్ఛవేసిరా!

ఇట్లు

రామజోగయ్య

ఉత్తరం చదవగానే గుండె దడదడలాడిపోయింది ప్రభురాంకి

ఇంతదాకా ఓ సమస్య!

ఇప్పుడోక సమస్య!!

భ్రమరాంబ తండ్రికి వుత్తరం వ్రాసిన సంగతి తెలిస ఒళ్లు మండిపోయింది ప్రభురాంకి
రుమాలుతో ముఖానికి వట్టిన చెమటని గబ గబ తుడుచుకొన్నాడు

మామగారు ఎంత మంచివారో అంతటి మూర్ఖులు!!

ఇంతదాకా ఎప్పుడూ వుత్తరం వ్రాయలేదు తనకి వస్తున్నట్టు వ్రాసాడంటే తప్పనిసరన్నమాట!

మామగారు ఒక్కరూ వచ్చి కూతుర్ని చూసపోతే తనకి ఏ ఇబ్బంది ఉండేది కాదు కూరనారల ఖర్చులకి పెద్ద బాధ పడాలిస్తా అవసరం లేకపోవును!

మొత్తం మామగారి కుటుంబం అంతా దిగిపో వానరమూక వాలినట్టు వుతుంది

మరదలు మాణిక్యానికి నినిమాల ఎచ్చి జాన్సి!

ఎన్నీ డోలంటాయో అన్నీ చూస్తుంది బాల్యనీ డిక్టేట్ కొనిపించి మరి!

పెద్ద చిన్న వదినగార్లిద్దరికీ హింసల వైరి వీర్ల కోసం రక రకాల హేపులు తిప్పి చంపుతారు అంతే కాక వందో రెండోదలో సర్దమని

సతాయిస్తారు

ఇంక అత్తగారి నాలిక్కి తెలిసి రుచి లేదు పిండి వంటలనీ పాల కొవలని చెప్పి తన పచారి కొట్టే పద్దుని అంజనేయుడితో కంఠపెంచుతుంది

ఎల్లల అల్లరి సరేసరి
హానీ ఏది జరిగినా ఎవైనా ఒక రోజు రెండు రోజులో అయితే ఎలాగో తట్టుకోగలడు
కానీ నెల్లాళ్లు అంటే ముప్పై రోజులు ఇవన్నీ ఆలోచిస్తుంటే ప్రభురాం ఎచ్చి కుక్క కరిచిన వారిలా మరింత ఎచ్చెత్తి హాయిగా తనెంత పొరపాలు చేసాడు

భ్రమరాంబని మొదటి పంపేస్తే యింత గొడవ వచ్చి పడేది కాదు

ఒక్క అయిదు వందల్లో సమస్య గట్టిల్లేది! కానీ యిప్పుడు వాళ్ల రాక తన గుండెల్లో తుఫానుని సృష్టించక మానదు!
అయినా యిప్పుటికి మించిపోయిందేమీ లేదు ఇంకా వాళ్లు దిగిపోయిందే గంటల సమయం వుంది

ఈలోగా భ్రమరాంబనే పంపేయాలి!
ఈ ఉత్తరం విషయం భార్యతో అంటే ఎరిన్నతి తలక్రిందులవ్వచ్చు కారణం తన వాళ్ల తనెంతోకి వస్తున్నారన్న ఆనందంతో మరి వెళ్లనని మొండికేస్తుంది అందువల్ల చెప్పనేకూడదు
అలా నిశ్చయించుకున్న మీదట ఇంటికి వెళ్లగానే భార్యతో ఎలా ప్రారంభించాలి నిశ్చయించు కున్నాడు ప్రభురాం భ్రమరాంబా! నిన్ను బాధ పెట్టాను క్షమించు అన్నాడు యింటికి చేరగానే భార్యకెదురుగా కూర్చుని

బియ్యంలో రాళ్లదుతున్న భ్రమరాంబ చివ్వున తలెత్తి భర్త కళ్లల్లోకి చూసింది
ఏ ఆడదానికయినా తన వాళ్లని చూసుకోవాలని వుంటుందని నాకు బాగా ఆలోచించగా తెలిసింది
అఫీసుకెళ్లాక బాగా ఆలోచించాను ఈరోజు నిన్ను మి వుట్టింటికి వంపడానికి నిశ్చయించుకున్నాను నేనీ నాల్గు రోజులూ ఎట్లాగో గడుపుకుంటాను అని బాధధ్వనించేలా పలికాడు ప్రభురాం
మి ఫ్లాన్ నాకర్థమైంది అంది కటువుగా

భ్రమరాంబ

ప్లానా నిమ్మారంగా చూసాడు ప్రభురాం
బెను! మితోటి ఉద్యోగి ఎవరో బాగా ఆలోచించి మికు సలహా ఇచ్చాడు మి శ్రమతని వుట్టింటికి పంపేస్తే కలివ హాయిగా మందు కొట్టేచ్చని కులాసాగా ఏ ఆమ్మాయితో వైనా గడపవచ్చని ఎందుకంత బుద్ధి తక్కువ ఆలోచన చేసారండి అని చివాట్లు పెట్టి వుంటాడు! బెనా అందుకే ఫిరింత అకన్నాతుగా మారిపోయారు! లేకపోతే మికు నేను వుట్టింటికి వెళ్టటం యివ్వం లేనే లేదు! అంది నిమ్మారంగా

కథ అడ్డం తిరుగుతొందని భయపడ్డాడు ప్రభురాం! అందుకే వచ్చి వెలక్కాయ నోట్లో పడ్డట్టు యిబ్బందిగా కదిలాడు భ్రమరాం! ఎంత ఆపార్లం చేసుకున్నావు! ఏనాడైనా సిగరెట్ కాల్చటం చూసావా! నువ్వు లేకపోతే యిబ్బందిగా వుంటుందని అనుకున్నానే కాని నిన్ను పంపటంకి మరే అభ్యంతరం లేదు అని సముదాయించే పద్ధతి చేపట్టాడు

మరి నేను వెళ్తే పిల్లల చదువులు మి తిండి భర్త మాటలు భర్తకే అప్పగించింది
అబ్బ ఏదో ఆవేశంలో అన్నానే కాని యిప్పుడు ఆవన్నీ ఎందుకు? ప్లీజ్ ఫర్ గెట్టి! నువ్వు వెళ్లడాన్ని నా అనుమతి యిస్తున్నాను ఏమంటావో? అని బుజ్జగింపులా అడిగి లాలసగా చూసాడు ఆమె వైపు
ఇంకా ఏమిటంటాను మి అజ్ఞ పాటిస్తాను అని నవ్వేసింది భ్రమరాంబ
హాయిగా ఉపిరి పిల్చాడు ప్రభురాం
నీలి మబ్బులు ఆకాశంలో మటుమాయమై నిర్మలతకి అన్యధం యిచ్చినట్టు సమస్యల చిక్కు ముడి ఏది తేలిగ్గా అయింది ప్రభురాం మనస్సు
మర్యాదు ఉదయం
భ్రమరాంబ బట్టలు సర్దుకుంది
ఎల్లలు తయారై రైలిక్కడాన్ని ఉత్సాహం ప్రదర్శిస్తున్నారు ఏమంటే! నెల్లాళ్లుండి రావచ్చా లేక మళ్లా వెంటనే రమ్మని ఉత్తరాల

మీద ఉత్తరాలు వ్రాస్తారా మొదటి కండిషన్ పెట్టింది
నీ యివ్వం భ్రమరాం! మి వాళ్లందరితో కులాసాగా గడిం రా ఆమె యిష్టానికి పదిలి పెట్టాడు ప్రభురాం
ప్రభురాం భార్య ఎల్లల్ని దిగబెట్టటాన్ని ఆయత్నమౌతుంటే ప్రక్కంటి ఆమ్మాయి నీలిమ వచ్చింది
హాల్లో అంటి ప్రయాణమా! వుట్టింటికా మళ్లా ఎప్పుడు తిరిగి రాగి స్నేహనీకి వచ్చేదా! రావటంతోటే ప్రశ్నల పరం పరతో పలుకరించింది
వుట్టింటికి నెల్లాళ్లుండి వస్తాను స్నేహనీకి రా ఏమండి ట్రిం దగ్గర పడింది పదండి తొందర చేసింది భ్రమరాంబ
ప్రభురాం పిల్లలు ఓ రిక్షాలో నీలిమ భ్రమరాంబ మరో రిక్షాలో నా బయలుదేరారు
స్నేహనీ చేరారు
"రైలు రావటాన్ని యింకా రెండు గంటలు లేటు అన్న విషయం తెలుసుకుని ఏసుక్కునాడు ప్రభురాం
రైల్వే వాళ్ల మీద గొంతుదాకాకోపం వచ్చింది ఎంత త్వరగా రైల్వే చ్చి తన భార్య పిల్లల్ని మోసుకెళ్తుందన్న ఉద్వేగంగా ఉన్నాడు
ఏమంటే! పదయింది! పాపం! మికాఫీసుకి ట్రిం అవుతోంది కదా! మిరెల్లిపోండి నన్ను నీలిమ ఎక్కిస్తుంది అంది భ్రమరాంబ ప్రభురాం ఏసుగ్గా ఉండటం చూసి
ఆ! అయితే నీలిమా! నువ్వు వీళ్లని ఎక్కించి రామ్మా! నే వెళ్లిస్తా అని తను తీసిన టిక్కెట్టుని యిచ్చి జాగ్రత్తని హెచ్చరించి వెళ్లిపోయాడు ప్రభురాం
భర్త వెళ్లిన రెండు క్షణాలకి నీలిమ చేతులు పట్టుకుని అంది భ్రమరాంబ దాంకుని నీలిమా! నీ మేలు మరువ లేను
నేను చేసినదేముంది అంటే! మి నాన్నగారు వ్రాసినట్టుగా ఓ ఉత్తరం అంకుటికి పడేసాను అంతేగా అని నవ్వేసింది నీలిమ
ఆ నవ్వుకు తన నవ్వు జత చేసింది భ్రమరాంబ

